SMSKA

ZPRAVODAJ SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV ČESKÉ REPUBLIKY

WWW.SMSCR.CZ FACEBOOK.COM/SMSCR.CZ ČÍSLO 12/2020

Aktuálně str. 3
Nový odpadový balíček prošel Sněmovnou. Platit začne už po novém roce!

Téma str. 6
Klienti za mnou chodí i na radnici v době důležitých jednání, říká starosta, který je opatrovníkem 50 mužů!

Anketa str. 12
Recept na dobrou náladu v těžkých časech? Usmívejte se, radí většina starostů.

Věřme, že rok 2021 bude rozhodně lepší

Vážené a milé kolegyně, vážení kolegové!

Do roku 2020 jsem vstupoval s mnoha předsevzetími. Ostatně tak jako každý rok. Na novoročenky jsem napsal: *„Nechť je rok 2020 lepší než rok předešlý“*. Bohužel se mé přání nenaplnilo. A to už jsem na kamýcké radnici zažil ledacos. Třeba několik povodní a jednu větrnou smršť. (Mimochodem, když si z letopočtu 2020 škrtnete nuly, vyjde vám počet let, po která mám tu čest být starostou naší krásné obce.) Covid-19 nás všechny zasáhl nejen ekonomicky, ale zejména lidsky. Ztichlé obce, zrušené obecní akce a pozastavené stavby. Pozitivně se ale opět projevil element nezištné pomoci druhým. Mnoho našich spoluobčanů neváhalo a zapojilo se do šití roušek, rozvozu dezinfekcí, nakupovali, nosili léky a obědy, venčili pejsky sousedům a starali se o nemocné. Všem je třeba poděkovat, ale při děkování nesmíme zapomenout na zaměstnance, kteří i v době pandemie zajišťovali a zajišťují chod celé naší složité společnosti. Také provoz obcí se ani v této nelehké době nezastavil. Z mnoha koutů naší republiky jsem zaznamenal zprávy o aktivitách starostek a starostů, obecních zaměstnanců, zastupitelů při řešení složitých životních situací spoluobčanů.

Proto vám, vážené kolegyně a vážení kolegové, děkuji za vaši obětavost a empatii, kterou do vedení českých radnic vnášíte. Jsou to stovky hodin práce navíc a já doufám, že je někdo někdy ocení.

I přes velká omezení, která nás postihla, se letos v Kamýku nad Vltavou podařilo v základní škole kompletně zrekonstruovat učebnu přírodních věd. Dokončujeme rovněž modernizaci rozvodů elektriky, telefonů, vodovodu a povrchů chodníků a komunikací v části Na Tvrzišti. V přestavované bývalé jídelně a kuchyni vojenské posádky v těchto dnech otevíráme komunitní centrum se dvěma klubovnami. V jedné budou probíhat kroužky informatiky a kybernetiky nejen pro děti, ale i dospělé, ve druhé se bude cvičit s míči, jóga, tančit country tance a zkoušet kapela mladých nadšenců. Připraven je už i cyklus přednášek na zajímavá témata, první bude o virtuálním světě a jeho využití v běžném životě. Od ledna se rozjede i cyklus vzdělávacích přednášek pro seniory. Kamýčtí senioři a jejich spolek měli pro své členy a spoluobčany v letošním roce naplánovaných asi 40 akcí, z nichž se jich bohužel mohlo uskutečnit jen několik. Potěšilo nás, že jsme letos získali druhé místo v soutěži Obec přátelská seniorům.

Vždycky na konci každého roku se tradičně v téměř všech obcích scházíme u vánočních stromů, které společně rozsvítíme, na vánočních besídkách mateřských a základních škol, na vánočním posezení se zaměstnanci svých úřadů. Na konci letošního roku se těchto akcí moc neuskuteční. Neklesejme však na mysli a věřme, že rok 2021 bude rozhodně lepší než ten letošní.

Přeji vám osobně, vašim spolupracovníkům a občanům všech krásných českých a moravských měst a obcí v novém roce 2021 jen a jen zdraví, štěstí, lásku a osobní spokojenost.

S úctou
Petr Halada,
toho času starosta
Kamýku nad Vltavou

SMS ČR vyčíslilo, že kvůli daňovému balíčku přijdou samosprávy dohromady o 44 miliard korun

SMS ČR kritizuje podobu daňového balíčku. Projde-li poslanci schválené znění, obce i kraje budou muset omezit poskytování veřejných služeb. Na negativním hodnocení dopadů na obce, kraje a regionální ekonomiku se shodují zástupci samospráv napříč politickým spektrem.

O statisíce až miliardy může obce připravit zrušení superhrubé mzdy a další vyplácení kompenzačního bonusu. Vládní daňový balíček, který Sněmovna schválila a o němž 10. prosince jednal Senát, zvyšuje základní daňovou slevu na poplatníka a zároveň snižuje daň z příjmů zaměstnanců. SMS ČR vyčíslilo, že kvůli daňovému balíčku samosprávy dohromady přijdou o 44 miliard korun. *„Na konci roku, tedy v době, kdy se většina obcí a krajů snaží připravit a následně schválit rozpočet na příští rok, dostalo roky zažité financování obcí tolik ran, že reálně hrozí zborcení systému veřejného financování,“* řekl předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

SMS ČR aktualizovalo daňovou kalkulačku, v níž si může každá obec spočítat předpokládané daňové výnosy pro příští rok. *„Bohužel z ní vůbec nemáme radost. Po hlasování poslanců totiž kalkulačka ukazuje manko ve financích samospráv, jaké naše republika v novodobé historii ještě nezažila,“* řekl místopředseda sdružení Jan Sedláček, který kalkulačku připravil. Jaký zářez do rozpočtu vaší obce udělá zrušení superhrubé mzdy a zvýšení nezdanitelného minima, si můžete spočítat zde: https://www.smscr.cz/kalkulacka/rud/index.html?fbclid=IwAR27jUcL1oTU-FX8_USpoxBDTtWKPgE4nCDesgdCbxxoS7kwhZlv1S3GzUo **red**

RUD - Předpokládané daňové výnosy obce pro rok 2021

Zadejte název hledané obce:

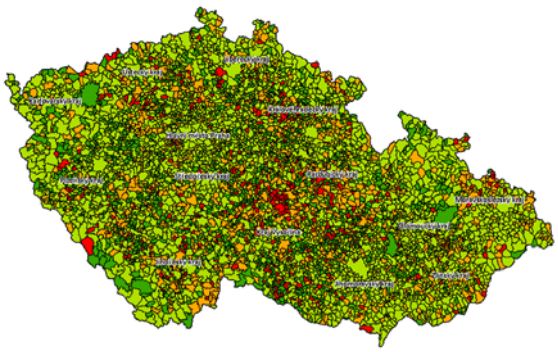
[redacted]

	Predikce příjmů 2019	Predikce příjmů 2021		Předpokládaný dopad zrušení SHM	Předpokládaný dopad zvýšení slevy na poplatníka
Blatec (Olomouc)	Pro porovnání	MF	ČMKOS	Rozdíl	Rozdíl
1211 - daň z přidané hodnoty	4 224 700	4 444 650	4 336 750	58 100	29 357
1121 - daň z příjmu právnických osob	1 788 650	1 162 000	1 162 000	-	-
111 - daně z příjmů fyzických osob	2 414 908	1 327 443	813 207	-851 879	-422 084
1111 - DPFO placená plátci (ze závislé činnosti)	2 114 840	1 065 190	605 485	-834 984	-410 695
1112 - DPFO placená poplatníky (z přiznání)	58 100	33 200	0	-	-3 079
1113 - DPFO vybíraná srážkou	199 200	207 500	195 050	-	-
1111 - DPFO placená plátci (zaměstnanci)	42 768	21 553	12 672	-16 895	-8 310
Celkem:	**8 428 258**	**6 934 093**	**6 311 957**	**-793 779**	**-392 727**
Snížení z důvodu kompenzačního bonusu (optimistická varianta MF):					**-86 110**
Snížení z důvodu kompenzačního bonusu (pesimistická varianta):					**-221 639**
Vaše daňové příjmy v roce 2021 při souběhu všech negativních dopadů:					**6 090 318**
Iniciativa sen. Vilímec:					**471 718**
Iniciativa sen. Canov:					**763 659**

SMS ČR nabízí obcím denně aktualizované informace týkající se Covid-19

O počtech akutně nakažených onemocněním Covid-19 či o počtech nově diagnostikovaných za poslední týden a ve vztahu ke katastru jednotlivých obcí se mohou starostové okamžitě dozvědět v geoinformačním systému AGIS a také v bezplatné webové službě AGIS Online, do níž sdružení rozeslalo přístupové údaje všem obcím. Přístup k aktualizovaným informacím nabízí SMS ČR denně na základě dohody s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR.

„Samosprávy se k řešení pandemie stavějí už od jara velmi aktivně, byly schopné si poradit i v době, kdy stát teprve hledal systémová řešení. Mají v té souvislosti celou řadu nových povinností a odpovědností, citelně jim však dosud chyběly včasné a spolehlivé informace,“ řekl předseda SMS ČR Stanislav Polčák. Sdružení dlouhodobě usilovalo o to, aby měli představitelé měst a obcí také aktuální relevantní data o stavu onemocnění v jejich obcích a okolí. *„Díky dohodě s ústavem jim teď tyto informace můžeme nabídnout, a to jednoduše, bezplatně a již v přehledném grafickém zpracování,“* řekl.

Více informací najdete zde: https://www.smscr.cz/cz/62-aktuality/2537-nabizime-denne-aktualizovane-informace-tykajici-se-covid-19?fbclid=IwAR12gyc48xQyApin27s08KrZEHRL3qwP8esxqdCz307iMOwaTOEb2R1j2Uo

Nový odpadový balíček prošel Sněmovnou. Platit začne už po novém roce!

První prosincový den poslanci schválili tzv. odpadový balíček, který obsahuje nový zákon o odpadech, nový zákon o výrobcích s ukončenou životností, novelu zákona o obalech a novelu zákona o místních poplatcích. Pro obce jsou zásadní zejména první a poslední uvedený. Sněmovna tedy odmítla snahu senátorů odložit účinnost o rok, a to i přesto, že Senát poukazoval na to, že prováděcí předpisy nejsou dostatečně připraveny, což by podle nich mohlo po novém roce způsobit chaos v nakládání s odpady. Odklad účinnosti odpadového zákona žádalo i Sdružení místních samospráv ČR, které společně se Spolkem pro obnovu venkova ČR vyzvalo před hlasováním Sněmovny ministra životního prostředí Richarda Brabce, aby návrh senátorů podpořil.

Co se tedy mění v odpadovém zákoně?

Zákon o odpadech přináší celou řadu novinek. Věnovat se budeme jen těm z pohledu obcí zásadním. První změny zaznamenáváme v pojmech. Zatímco „*odpad*" je stále každá movitá věc, které se osoba zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit, pojem „*komunální odpad*" zákonodárce rozšířil o vyjmenování různých druhů odpadů, ale zároveň i o negativní vymezení, kdy mimo jiné uvádí, že do komunálního odpadu nepatří stavební a demoliční odpad. Pro jeho citaci bychom potřebovali další článek.

Co v zákoně naopak již nenajdete, je pojem „*oprávněná osoba*". Naproti tomu byl rozšířen okruh původců odpadů, kterým je kromě obce a podnikatelských subjektů také „*každý, při jehož činnosti odpad vzniká*". Jedná se však pouze o formální rozšíření, protože povinnosti jsou stanovovány pouze prvním dvěma jmenovaným.

Zákon nově také upravuje podmínky školního sběru, díky čemuž může škola od žáků nebo studentů přebírat odpady papíru, plastů a kovů z domácností. V tomto případě se na školy nevztahují povinnosti provozovatele zařízení.

Velmi diskutovanou novinkou je pak podmínka, že „*odděleně soustřeďované komunální odpady vhodné k opětovnému použití nebo recyklaci, zejména papír, plasty, sklo, kovy, textil a biologický odpad, nesmí být předány k odstranění, s výjimkou odpadu vzniklého při jejich zpracování, pokud je jeho výhřevnost v sušině nižší než 6.5 MJ/kg, a splňuje kritéria stanovená vyhláškou ministerstva…*".

Nový odpadový zákon posouvá o šest let konec skládkování

Ke změně došlo také v případě zákazu skládkování (nyní rok 2024) a jeho parametrů (recyklovatelné, využitelné a směsný komunální odpad). Podle nového znění již provozovatel skládky nesmí od 1. ledna 2030 na skládku ukládat odpady, jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6.5 MJ/kg, které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability AT4 stanovenou v příloze č. 10 k tomuto zákonu, nebo které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat.

Od roku 2025 musí obce odděleně sbírat i textil…

Asi nejdůležitější změny pro obce přináší § 59, podle kterého musí obce nově od 1. 1. 2025 odděleně sbírat také textil. Co bude ovšem zřejmě větší problém, je povinnost obcí zajistit, aby odděleně soustřeďované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů. Naopak obcím odpadá povinnost zpracovávat obecně závaznou vyhlášku o systému odpadového hospodářství obce, stejně jako Plán odpadového hospodářství. Dojde však ke zpřísnění provozu komunitních kompostáren.

Obce budou muset pravidelně informovat o způsobech a rozsahu vytříděného odpadu

Obce budou mít rovněž zcela novou povinnost informovat nejméně jednou ročně formou umožňující dálkový přístup o způsobech a rozsahu odděleného soustřeďování komunálního odpadu, využití a odstranění komunálního odpadu a o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Nejméně jednou ročně musí obec zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce včetně nákladů na provoz obecního systému. Za nesplnění této povinnosti hrozí obci sankce ve výši až 100 000 korun.

Mění se výše poplatku za skládkování

Předloha počítá s růstem poplatků za ukládání odpadu na skládkách. Ze současných 500 korun budou postupně stoupat od 800 v roce 2021 na 1 850 korun v roce 2029 a dále. Zákon však uvádí možnost tzv. třídící slevy s tím, že stávající výši skládkovacího poplatku bude platit ta obec, která na skládku uloží maximálně určené množství odpadu. Výjimku z vyššího poplatku získá tím, že k odstranění předá v roce 2021 maximálně 200 kg na obyvatele, přičemž hranice se postupně sníží až na 120 kg na obyvatele v roce 2029. Nad tuto míru pak již platí plnou výši skládkovacího poplatku.

Jak na poplatky?

K poměrně zásadním změnám došlo také u poplatků za odpady vybíraných od občanů. Jejich výše se bude řídit výhradně zákonem o místních poplatcích. V předpisu naleznete dva způsoby, jak je stanovit. Prvním je „*Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství*", kdy se jedná o jakousi modifikaci stávajícího poplatku za provoz systému nakládání s vazbou na trvalé bydliště. Druhou možností je „*Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci*", jehož předmětem je platba za směsný komunální odpad z jednotlivých nemovitostí. Poplatek se bude vypočítávat z hmotnosti odloženého odpadu nebo z jeho objemu, případně z kapacity soustřeďovacích prostředků.

SMS ČR si od ministerstva vyžádá metodické pokyny

Nová úprava přináší celou řadu otázek a nejasností. Proto se SMS ČR obrátí na Ministerstvo životního prostředí s požadavkem na vytvoření metodického pokynu, k čemuž se rezort už dříve zavázal. Pro úplnost je dále nutné uvést, že zrušena byla poslední stávající možnost výběru platby za odpady od občanů – smlouva. Je zřejmé, že obce již letos nezvládnou změnit své obecně závazné vyhlášky tak, aby odpovídaly novým pravidlům. Zákony na to naštěstí pamatují v přechodných ustanoveních. Podrobnější informace se dočtete na webu www.smscr.cz v aktualitách (ze dne 6. 11. 2020).

Otazníky a nejasnosti? Nebojte se zeptat!

Co říkají prováděcí předpisy, ještě není tak úplně známo. Ačkoliv v době přípravy článku zbývalo do účinnosti zákona méně než 30 dní, vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady byla teprve v připomínkovém řízení s termínem zaslání připomínek do 17. 12. Je tedy otázkou, jak rychle dojde během svátků k jejich vypořádání a následnému zveřejnění ve Sbírce zákonů a samozřejmě v jakém znění. Každá nová legislativa s sebou přináší řadu otázek a nejasností. U té odpadové tomu není jinak. Budeme se snažit na každou vaši otázku nalézt prostřednictvím Ministerstva životního prostředí odpověď. Jak ale ministr Richard Brabec mnohokrát ve svých proslovech řekl, obracet se na jeho rezort můžete s dotazy i vy sami. **leg**

Celostátní konferenci nahradily webináře. SMS ČR potěšila sledovanost i ohlasy starostů!

Dotační tituly a evropské fondy v novém programovém období, krizové řízení státu a obcí a legislativa pro obce v nouzovém stavu či dopady obnoveného kompenzačního bonusu a zrušení superhrubé mzdy na samosprávy. Tím vším a ještě mnohými dalšími závažnými a aktuálními tématy se od počátku listopadu do poloviny prosince zabývali odborníci ve webinářích STAROSTOVSKÝ INFORMAČNÍ SERVIS 2020, které vysílalo vždy v úterý a ve čtvrtek SMS ČR.

Webináře nahradily celostátní konferenci, která se měla konat začátkem listopadu v Ostravě-Vítkovicích a kvůli epidemiologické situaci se nakonec nemohla uskutečnit. Pořadatele ze SMS ČR zahřála u srdce nejen sledovanost, ale i četné děkovné ohlasy starostek a starostů.

Trefovali jste se do aktuálních témat. Díky za to, chválí starostové

„Děkuji všem přednášejícím ze všech vysílaných webinářů za čas, který si pro nás starosty a starostky zejména menších obcí udělali. Děkuji nejen za potěšující slova panu Polčákovi v kauze o registru oznámení, ale především za jeho enormní snahu o zrušení nesmyslného pranýřování činitelů obecních samospráv. Zajímavý byl i webinář o rozpočtu,“ napsal například Josef Pánek, starosta obce Tisová v Pardubickém kraji.

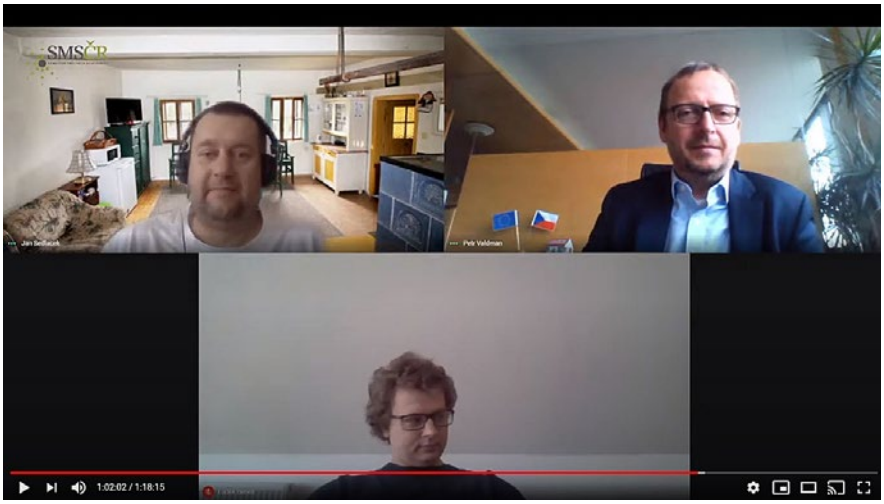
„Mám radost z toho, co všechno pro nás děláte,“ doplňuje Hana Váchalová, starostka obce Pelechy v Plzeňském kraji.

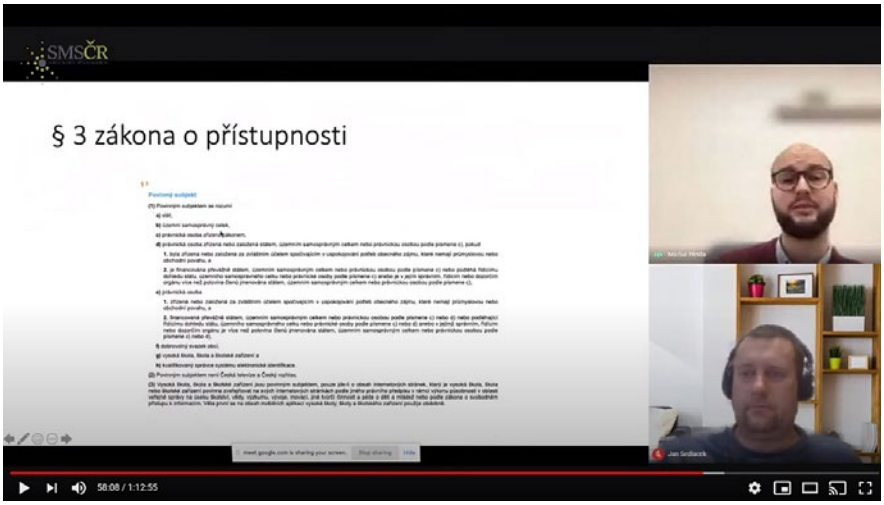
Za velkou pomoc považuje webináře také starostka obce Plav v Jihočeském kraji Oldřiška Ribolová. *„Osvěžíme si již známé věci a dozvíme se i mnoho nového,“* napsala.

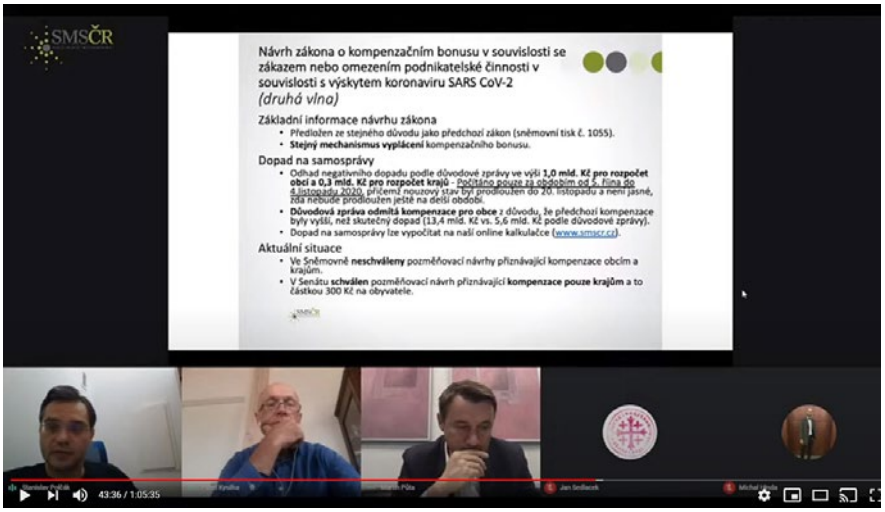
Potěšila i reakce Tomáše Hrubce, starosty Nové Včelnice v Jihočeském kraji, který oceňuje nejen organizaci webinářů, ale i výběr aktuálních témat. *„Během hodiny bylo téma skvěle probráno. Za mě byl ze všech nejlepší webinář, který se zabýval změnami v OPŽP v novém programovacím období. Stručný, jasný a k věci,“* chválí starosta, kterého jen mrzí, že nestihl shlédnout všechny vysílané díly.

Právě to ale vůbec nevadí. Diskusi si lze totiž poslechnout i zpětně, ovšem už bez možnosti klást hostům písemné dotazy, což šlo pouze při živém vysílání.

Všechny je nyní najdete na webu smscr.cz zde https://www.smscr.cz/webinare.

Hosty byli odborníci i starostové

Hosty webinářů byli nejen odborníci, ale i starostové, kterých se daná témata dotýkají. Společně se pozastavovali také nad sčítáním lidu, domů a bytů v roce 2021, obecními soustavami domácích čistíren odpadních vod, obecními a krajskými rozpočty v roce 2021, soběstačnými obcemi či přístupností webových stránek. V závěrečných dílech došlo například i na představení nového zdravotního modulu v systému AGIS a vyhlášení výsledků soutěže O nejlepší obecní a městský zpravodaj.

Webináře se konaly pod záštitou ministryně Kláry Dostálové a za podpory Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

red

Pracovní skupina pro služby na venkově projednala Balíkovny i témata pro příští rok

Doručit všechny balíky před Vánocemi je problém. Přetíženým poštám stále častěji ulehčují práci tzv. Balíkovny. Nejen o rozšiřování jejich sítě, ale také o zásadních tématech pro příští rok jednala Pracovní skupina (PS) pro služby na venkově SMS ČR. Polovina členů této skupiny se sešla v online prostoru 24. listopadu.

Schůzky se zúčastnil zástupce České pošty Boris Šlosar. Ten informoval, že Česká pošta má nyní síť 2200 Balíkoven, 1800 externích subjektů mimo síť České pošty. *„Aktuálně v předvánoční době doručuje pošta 500 tisíc balíků denně,“* řekl. Na velkých pobočkách se podle jeho slov snaží Česká pošta vyčlenit jednu přepážku pouze na výdej balíků. *„Nejde to ale na menších poštách, v jejichž blízkosti se proto snažíme Balíkovny zřídit,“* dodal.

Pracovní skupina projednala také seznam témat, kterými se hodlá zabývat v nadcházejícím roce. Členové se shodli, že mezi stěžejními budou i nadále obchody na venkově, Česká pošta a její služby, ve spolupráci s PS pro životní prostředí a zemědělství budou i nadále řešit problematiku odpadového hospodářství, společně s PS pro sociální služby dostupnost lékařských služeb, také dopravu. PS se rovněž chystá na jednání s církvemi o převodu, pronájmu či směně majetku s obcemi, neopomene pohřebnictví ani téma poboček Policie ČR.

Členům PS byla přednesena témata, kterými by se mohli zabývat příští rok na výjezdním zasedání. Náměty, mezi nimiž nechyběla doprava, prodejny a dotační tituly, Pošta partner, Mobilní pošta, Balíkovny, regionální potraviny, ČOV či biotopy, vycházely jednak z oblastí, s nimiž skupina letos pracovala, ale také z materiálů, které připomínkoval legislativní tým. *„Věříme, že situace ohledně šíření onemocnění Covid-19 se v příštím roce stabilizuje a výjezdní zasedání bude možné v jarních měsících zrealizovat,“* doufá předseda PS Tomáš Dubský.

Členové Pracovní skupiny pro služby na venkově přejí čtenářům SMSky klidné vánoční svátky, v roce 2021 pevné zdraví a otevřené oči pro všechno, co nový rok přinese. *„Na nové věci, které přijdou, se připravit nedá. Protože kdyby to šlo, nepřišly by věci nové. Víme ale, jaké služby našim obcím chybí a kam chceme směřovat. Proto se dokážeme i v nových situacích rychle zorientovat a přizpůsobit se jim, jak ukázal právě končící rok 2020,“* dodal Tomáš Dubský.

Adéla Palíšková,
legislativní analytička PS
pro služby na venkově

Náležitosti agendy OPATROVNICTVÍ

Téma

Opatrovnictví je pojem, který v některých obcích dobře znají. V jiných ale naopak vůbec netuší, že i tato povinnost může být ze dne na den jejich další agendou, při níž bude docházet ke zpracování osobních údajů. A dost možná i těch tzv. citlivých.

Jak se obec stane opatrovníkem?

Opatrovníkem se obec může stát opravdu takřka přes noc – bez ohledu na svoji velikost či lokalitu. Veřejné opatrovnictví je výkonem přenesené působnosti státní správy. Vzniká rozhodnutím soudu právě tehdy, když se nenalezne žádná osoba blízká nebo příbuzná, kterou by soud mohl opatrovníkem ustanovit. Podle současné právní úpravy soud ustanoví opatrovníkem obec, kde má opatrovanec reálné bydliště, tj. kde opravdu bydlí, nikoliv trvalé bydliště podle zk. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech.

Obec se také stává opatrovníkem bezprostředně po smrti opatrovníka fyzické osoby, a to přímo na základě zákonného ustanovení dle § 468 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, aniž by o tom musel nejprve rozhodovat soud. Opatrovnictví nad člověkem vykonává až do té doby, než soud rozhodne o jmenování jiného opatrovníka.

Které právní předpisy opatrovnictví upravují?

Oblast svéprávnosti a opatrovnictví komplexně upravuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Opatrovnictví člověka se věnují konkrétně § 465 až § 471. Obec tuto zákonnou povinnost nemůže odmítnout.

§ 466 odst. 1 zmíněného občanského zákoníku praví, že k povinnostem opatrovníka náleží udržovat s opatrovancem vhodným způsobem a v potřebném rozsahu pravidelné spojení, projevovat o opatrovance skutečný zájem, jakož i dbát o jeho zdravotní stav a starat se o naplňování opatrovancových práv a chránit jeho zájmy.

Za výkon veřejného opatrovnictví je pak obcím, kterým tento úkol připadl, navýšen příspěvek na výkon přenesené působnosti, a to paušálně roční platbou 29 000,– Kč na jednoho opatrovance.

Nový opatrovanec = zpracování nových osobních údajů!

Žádná osoba nemá odebrána všechna práva, proto je nezbytné se seznámit s rozhodnutím soudu, na kterých právech je občan omezen. Rázem nabudete spoustu povinností a znenadání také budete disponovat mnohými osobními údaji opatrovance, včetně údajů spadajících do tzv. zvláštní kategorie osobních údajů (tj. údajů citlivých). Příkladem může být povinnost seznámit se s jeho majetkovými poměry, rodinnými vazbami či zájmy nebo také s údaji o zdravotním stavu. V posledně jmenovaném případě dochází bez diskuse ke zpracování zvláštní kategorie osobních údajů dle čl. 9 odst. 2 písm. b) obecného nařízení EU č. 2016/679, což přináší vyšší požadavky nejen na jejich ochranu, ale také například na možnost použít je k jinému účelu, než pro který jsou evidovány. S citlivými osobními údaji smějí pracovat jen osoby, které mají mlčenlivost. Nutno též upozornit, že opatrovník zpravidla nemá právo udělovat za opatrovance souhlas se zpracováním jeho osobních údajů, pokud právě v tomto směru není opatrovancovo právo omezeno.

Zásadní je spolupráce s pověřencem

Nová agenda tak může vzniknout velmi rychle a nečekaně. Nezapomeňte o tom informovat vašeho pověřence pro ochranu osobních údajů a společně s ním agendu doplnit do svých kontrolních záznamů. K nově vzniklé agendě, stejně tak i k té stávající, se musí přistupovat dle zákona č. 499/2004 Sb. zákon o archivnictví a spisové službě. Všechny spisy je třeba opatřit vhodnými skartačními znaky a uložit na patřičném a bezpečném místě. Jedná se o osobní údaje, spis by měl být tedy uložen takovým způsobem, aby k němu měly přístup jen kompetentní osoby, které s ním pracují.

Agenda opatrovnictví může obsahovat např. soupis spravovaného jmění, evidenci o hospodaření s financemi opatrovance, měsíční výpisy samostatného účtu opatrovance, evidenci příjmů a výdajů se zřetelným účelem platby nebo každoroční vyúčtování správy jmění.

Jitka Hanáková
pověřenkyně pro ochranu osobních údajů

Někteří klienti za mnou chodí i na radnici a vyžadují si pozornost v době důležitých jednání, říká starosta, který je opatrovníkem 50 mužů!

Veřejným opatrovníkem jsou zejména v menších obcích starostky a starostové. Mají za úkol pobírat za nesvéprávného občana důchod či sociální dávky, hradit za něj náklady na bydlení a stravu, spravovat jeho majetek, vyřizovat veškeré běžné záležitosti včetně těch, které se týkají jeho zdraví, jednat s úřady, ústavy. Jaké to je být veřejným opatrovníkem svéprávnosti zbaveného občana? Starosta Dřevohostic v Olomouckém kraji Petr Dostál je opatrovníkem hned 50 mužů! V městysi totiž sídlí Centrum Dominika, které zajišťuje sociální péči pro mládež a dospělé muže.

Co znamená ve vašem případě být opatrovníkem, když je těch osob více?

Je s tím spojených celkem dost starostí, a tak na takové množství opatrovanců a s tím spojenou rozsáhlou agendu a dokumentaci už musíme být na úřadě dva. Hlavně musím být s opatrovanci v neustálém kontaktu, musím znát jejich potřeby a přání, musím být ve spojení s hlavní sociální pracovnicí, s ředitelstvím celého místního Centra Dominika a také s místním obvodním lékařem, který zná nejlépe zdravotní stav klientů.

Dokázal byste říct, kolik času vám veřejné opatrovnictví zabere, resp. jak často se této roli musíte věnovat?

Musím klienty zastupovat při úředních jednáních. Jen pro názornost, třeba výše kapesného klientů, která se často mění, je stanovena na základě soudního jednání, u kterého musím být přítomen, nebo k jednání zmocňuji kolegyni. Často se stává, že některý opatrovanec zdědí majetek, prodává majetek, a tak jezdím k těmto jednáním téměř po celé republice. Pokud některého z mých opatrovanců nenadále převezou do nemocnice, jsem povinen navštívit tamního ošetřujícího lékaře a dát za nesvéprávného klienta souhlas k lékařskému zákroku. Hodně orientačně je to jeden den v týdnu, který dohromady s kolegyní této práci věnujeme.

Čím se jako veřejný opatrovník ve své praxi zabýváte nejčastěji?

Hlavně podepisováním smluv o poskytnutí sociální péče, hodně času trávím při vybírání finančních prostředků, což nelze v bankomatech, protože většina klientů má hlavní prostředky na spořicích účtech, jednat musím s rodinami klientů a někdy je to hodně nepříjemné, když jdu oznámit, že jejich blízký zemřel. Vypisujeme tiskopisy a podáváme opakovaně zprávy soudu, někdy bývám přítomen u rozhovorů klienta s psychologem. Je toho celkem dost, ale mám výbornou spolupráci s paní vrchní sociální pracovnicí Stokláskovou. Bez její rady a pomoci by byla tato práce obtížnější.

Čím více je opatrovanec omezen ve svém právním jednání, tím více je zatížen opatrovník. Jak je tomu ve vašem případě?

Zatížení opatrovníka je vysoké a je jedno, jestli je opatrovanec omezen více či méně. Někdy jsou pro mě problematičtější klienti, kteří se volně pohybují po obci a dostávají se do kontaktu s běžným životem. Stávalo se, že třeba podepsali smlouvu některému z podomních prodejců na nákup přikrývek a já je pak horko těžko z této smlouvy vyvazoval.

Můžete vzpomenout nějakou kuriózní situaci?

Kuriózních situací je nespočet. Někteří klienti za mnou chodí na radnici a vyžadují si pozornost třeba i v době mých důležitých jednání, jiní mi závidí, že hlásím veřejným rozhlasem a chtějí si to také vyzkoušet nebo aspoň pustit písničku. Ale většinou to jsou slušní kluci, kteří jen žijí v trochu jiném světě. A někdy se mi zdá, že se dívají tak trochu divně oni na nás a myslí si, že ti zvláštní a trochu divní jsme právě my ostatní…

Děkuji za rozhovor.

Marie Šuláková

SMS-služby s.r.o. nabízejí samosprávám a jimi zřizovaným školám mnohem víc než jen službu pověřence pro ochranu osobních údajů. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Pro školy, kterým poskytujeme službu pověřence, vydáváme newsletter Škola v právu a zajišťujeme bezplatnou právní poradnu. Na tomto místě najdete aktuální informace o naší činnosti. Tak nezapomeňte, SMS-služby s.r.o jsou tu pro vás a vaše školy!

Co se zásilkami dodanými na obecní úřad, když jsou na nich osobní údaje občanů s trvalým pobytem na ohlašovně úřadu?

Každý starosta se už nepochybně setkal s písemností dodanou na adresu úřadu, ale adresovanou osobě s trvalým pobytem na ohlašovně úřadu. Někdy se tyto zásilky následně doručují oprávněným adresátům, jindy se vrací zpět poskytovateli poštovních služeb nebo odesílatelům a nezřídka zásilky končí uložené na obci. Jaká jsou pravidla pro zpracování osobních údajů u jednotlivých typů doručování?

Doručování…

Než se dostaneme k odpovědi na tuto otázku, podíváme se na samotné doručování. Listinné písemnosti se zpravidla doručují prostřednictvím provozovatele poštovních služeb definovaných zákonem o poštovních službách. Držitelé poštovní licence vydávají své poštovní podmínky. Například Česká pošta si stanovuje požadavky uvedení přesných údajů u poštovní adresy, aby nevznikly pochybnosti, kde a komu se má zásilka dodat. Pokud má být zásilka dodána skrze prostředníka, i jeho údaje na ní musí být řádně uvedeny. Pokud služeb držitelů poštovní licence využívají správní orgány, je doručování upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem a zvolením poštovní smlouvy, která splní požadavky tohoto zákona. Doručováno bývá do vlastních rukou adresáta, bez i s potvrzením převzetí doručení. Využívá se také doručenky, která je nezbytná ke stvrzení doručení nebo dodání písemnosti na adresu, a to i opakovaně.

Úřad může s adresáty sjednat smlouvu

Úřad si může sjednat s adresáty s trvalým pobytem na ohlašovně úřadu smlouvu o možnostech doručování na ohlašovnu a v souladu s poštovními podmínkami by pak byl uváděn jako prostředník. Jednalo by se o smluvní zpracování osobních údajů, přičemž by bylo nutné vymezit lhůtu, po kterou zde mohou být písemnosti uloženy, a uvést informaci, jak s nimi bude naloženo po jejím uplynutí. Adresát o tom musí být informován.

Bez smlouvy úřad zásilku neuloží

Ohlašovna, v jejímž sídle má fyzická osoba trvalý pobyt, však musí i bez případné smlouvy o doručování přes prostředníka zajistit vhodné místo, kde bude možné uložit nikoli samotnou zásilku, ale jen **oznámení o uložení zásilky** a výzvu s poučením. Nemá-li adresát smlouvu s úřadem, není úřad povinen, a tedy ani nesmí zásilku uložit a odmítne ji převzít.

Písemnost se na úřadě uloží pouze v případě, je-li obecní úřad v postavení správního orgánu, který písemnost vyhotovil. Druhou variantou povinného uložení je případ, kdy je příslušný obecní úřad správním orgánem, prostřednictvím kterého se doručuje, a zároveň adresát nebyl zastižen nebo mu nebylo možné písemnost jinak doručit. V tomto druhém případě se ale uložená písemnost po deseti dnech vrací správnímu orgánu, který ji vyhotovil. V těchto případech se jedná o zpracování nezbytné pro splnění právní povinnosti uložené obci (dle čl. 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení).

Informujte o tom na webu úřadu

U písemností dodaných na adresu úřadu, ale adresovaných osobě s trvalým pobytem na ohlašovně je tedy nutné především posoudit, zda další zpracování obecním úřadem představuje plnění smlouvy s adresátem o doručování pomocí prostředníka nebo zda naplňuje povinnosti při doručování podle správního řádu, tedy je nezbytné pro plnění právní povinnosti. Doba uložení se pak bude odvíjet buď podle takové smlouvy, anebo potrvá 10 dní a poté bude listina vrácena správnímu orgánu, jenž ji vyhotovil. Informaci o doručování písemností pro občany, kteří jsou v evidenci ohlašovny pobytu, doporučujeme zveřejnit na stránkách úřadu.

Marek Komárek
(s přispěním Marcely Syrové)
Autoři jsou pověřenci pro ochranu osobních údajů

Strategicky plánujeme v různých koutech Česka!

Strategické plánování je jednou z našich „nejmladších" služeb, kterou mohou využít nejen obce, ale také mikroregiony nebo dobrovolné svazky obcí. Během necelých šesti měsíců si vyžádala hned několikrát posílení personálních kapacit a již nyní víme, že s ní v novém roce zavítáme přinejmenším do deseti krajů!

Ani pandemie nás nezastavila

Ačkoliv si nedovedeme představit tvorbu jakéhokoli strategického dokumentu bez osobní návštěvy obce a spousty podnětů, jež vzejdou ze schůzky s pracovní skupinou, pandemie koronaviru naši činnost nezastavila, ba ani nikterak nezbrzdila. Poptávka setkání a získané podněty z epidemiologicky klidnější letní doby zaměstnaly náš několikrát posílený tým až do období vánočních svátků.

Chystáme se k vám

A volněji nebude ani v prvních měsících nového roku. Náš moderátorský tým složený ze zkušených starostů (které jsme vám již dříve představili) za doprovodu našich pověřenců čekají hned na začátku roku návštěvy Středočeského, Pardubického, Ústeckého, Karlovarského, Olomouckého, Jihomoravského nebo Moravskoslezského kraje.

Rok 2021 je z pohledu strategického plánování velmi důležitý!

Právě rokem 2021 začíná nové sedmileté programové období Evropské unie, a jelikož zejména menší obce spoléhají v náročnějších investičních akcích na evropské dotace, je možné reálně zhodnotit potenciál jejich zisku se zmíněným sedmiletým výhledem. Dá se také předpokládat, že pro zisk některých dotací bude zásadní mít konkrétní aktivitu uvedenou právě ve strategickém plánu. Pokud vás tyto informace dovedou k uvažování o pořízení nového strategického plánu, neváhejte s námi probrat reálné možnosti vaší obce.

Marek Komárek,
koordinátor strategického plánování
strategie@sms-sluzby.cz

Koronavirus a povinnost plnění smluvních závazků

Aktuální situace související s masivním šířením onemocnění Covid-19 přinesla do života všech obyvatel změny v mnoha oblastech. Velkou měrou zasáhla i oblast dodavatelských vztahů a objevily se otázky týkající se povinnosti plnění závazků z uzavřených smluv s ohledem na komplikace spojené s epidemií koronaviru. Nepochybně tato situace zasáhla i mnoho obcí, které stojí obvykle na straně objednatele.

Obce v postavení právnické osoby vystupují v závazkové oblasti z větší části na straně objednatele. V zájmu zajištění potřeb svých obyvatel ve všech oblastech života, a také v zájmu zajištění chodu obce, uzavírají různé typy smluv – od smluv zajišťujících dodávky kancelářských potřeb po smlouvy na stavební práce. Mnohé z těchto smluv mají dlouhodobější charakter a byly uzavřeny v době před pandemií koronaviru. Protože je aktuální situace v našich podmínkách nová a nezvyklá, velká část uzavřených smluv neobsahuje ustanovení upravující postup v případě, kdy je v důsledku nějaké objektivní vnější skutečnosti ohroženo plnění smlouvy dle původně dohodnutých podmínek.

Smlouvy se mají dodržovat

Platná právní úprava obsažená v občanském zákoníku stanoví pro případ ohrožení plnění z platně uzavřených smluv několik možností. Ty se vztahují také na obec a jí uzavřené smlouvy, nestanoví-li tyto samy svým obsahem konkrétní postup. Jednou ze základních zásad českého právního řádu je zásada *Pacta sunt servanda* – smlouvy se mají dodržovat. Smlouvou si strany sjednávají podmínky jejich závazku v rámci smluvní autonomie vůle. Aktuální právní úprava v oblasti občanskoprávní stranám poskytuje široké možnosti dohodnout se na obsahu jejich vztahu, nakolik právě autonomie vůle byla přijetím aktuálně platného občanského zákoníku významně posílena a je zdůrazňována i v rozhodnutích soudů. Povinností stran je chovat se obezřetně a v zájmu předcházení případného nesouladu mezi nimi, s možným vyústěním do soudního sporu, jsou smluvní strany povinny při sjednávání podmínek smlouvy její obsah stanovit v co největší možné míře tak, aby tyto požadavky byly naplněny. Smluvní strany mají vyhodnotit míru rizika plynoucí ze sjednávaného závazku a vhodným způsobem ji převtělit do podmínek smlouvy. Strany tyto okolnosti posuzují v určitém čase, s ohledem na očekávaný vývoj trhu v dané oblasti. Mohou však nastat situace, na které smluvní strany při uzavírání smlouvy nepamatovaly, a to právě proto, že se jedná o situaci nestandardní, resp. překvapivou, kterou nebylo možné v rámci rozumného posouzení vztahů očekávat. V těchto případech se pak uplatní platná právní úprava, pokud si strany nestanovily pro tyto případy specifické podmínky ve smlouvě. Je však vždy nutné mít na paměti, že s ohledem na citovanou základní zásadu závaznosti smluv nelze bez dalšího očekávat, že nastalá specifická situace zbavuje strany povinnosti plnění.

V souvislosti s epidemií koronaviru a jejím vlivem na dodavatelské vztahy je možné zvažovat aplikaci několika právních institutů upravených v občanském zákoníku. Jejich základní parametry jsou popsané dále a jsou plně aplikovatelné i na obce jako účastníka smluvního závazku.

Změna okolností

I když smluvní strany při sjednávání obsahu smlouvy postupovaly maximálně obezřetně, mohou nastat situace či okolnosti, které nebylo možné předvídat. Pokud je tato změna okolností podstatná, mohou být uplatněny mechanismy stanovené v § 1765 občanského zákoníku. Podstatnou změnou okolností je taková změna, která založí v právech a povinnostech stran zvlášť hrubý nepoměr tím, že je jedna strana znevýhodněna buď neúměrným zvýšením nákladů plnění, anebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění. Nepodstatné změny nemají ve vztahu k povinnosti plnění smlouvy žádný význam. Musí se vždy jednat o mimořádné vnější změny, které mají zásadní vliv na závazek. Podmínkou pro uplatnění mechanismů pojených s podstatnou změnou okolností je také to, zda strana při uzavírání smlouvy na sebe převzala riziko změny okolností, či nikoliv. Každá ze stran v době uzavírání smlouvy vychází z aktuální situace a zvažuje rizika, která mohou v průběhu plnění nastat.

Po dohodě lze ustanovení zákona o riziku změny okolností smluvně vyloučit

V rámci autonomie vůle se smluvní strany mohou ve smlouvě dohodnout tak, že uplatnění ustanovení zákona o riziku změny okolností smluvně vyloučí. V takovém případě nebude možné aplikovat ustanovení občanského zákoníku upravující postup v těchto případech a riziko změny okolností, které nastane, nese plně ta strana, která vyloučení rizika změny okolností přijala. V aktuální situaci (zejména v případě podstatné změny okolností smluvního vztahu) lze tedy stranám jako první krok doporučit, aby se ujistily o tom, zda v rámci svého smluvního ujednání nevyloučily aplikaci zákonných ustanovení o riziku změny okolností.

Pokud tedy nastane podstatná změna okolností a strany svým ujednáním uplatnění rizika změny okolností nevyloučily, může zkrácená strana požadovat od druhé strany obnovení jednání o smlouvě. Zákon stanoví podmínku vzniku této podstatné změny okolností v době po uzavření smlouvy a také to, že tuto změnu okolností nemohla strana rozumně předpokládat ani ovlivnit.

Dodavatel musí pokračovat v plnění dle uzavřené smlouvy

Jak ukázala i aktuální situace, dodavatel často reaguje tak, že bez dalšího odůvodnění zastaví plnění smlouvy s odkazem na aktuální epidemii koronaviru. Takový postup je nepřípustný, nakolik dle zákona využití možnosti zahájit obnovení jednání o smlouvě neopravňuje dotčenou stranu k odložení plnění. Dodavatel tedy musí pokračovat v plnění dle uzavřené smlouvy.

Pokud se smluvní strany nedohodnou na vhodném řešení v přiměřené lhůtě, může kterákoliv z nich podat návrh soudu. Ten může rozhodnout o změně smlouvy tak, aby byla obnovena rovnováha práv a povinností anebo závazek zruší. Přiměřenou lhůtou zákon rozumí dobu dvou měsíců ode dne, kdy se strana změn okolností zjistila.

Pokračování příště...

Připravila Slávka Kopačková

Autorka je právnička se specializací na komunální právo a šéfredaktorka dvouměsíčníku Samospráva v právu, jehož první číslo pro klienty SMS-služby s.r.o. vychází v lednu 2021.

Nejčastější chyby obecních webů. Týkají se i toho vašeho?

Kontrole webových stránek obcí z pohledu jejich obsahu a pravidel přístupnosti jsme se již v SMScе věnovali. Jaké jsou ale nejčastější chyby obecních webů? Týkají se i toho vašeho? V seriálů několika článků vám je představíme. Tady je první z nich!

Nejprve je třeba vyjasnit si mýtus o povinném obsahu obecních webů a pravidlech přístupnosti. Zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací neklade z hlediska obsahu webových stránek povinných subjektů (jako jsou např. obce) žádné požadavky na zveřejnění obsahu, s výjimkou povinnosti zveřejnění prohlášení o přístupnosti. Bylo by tedy mylné interpretovat jakoukoliv jinou povinnost zveřejnění nějakého obsahu, jako jsou např. povinně zveřejňované informace dle zákona č. 106/1999 Sb., jako podřazenou pojmu přístupnost.

Nejčastěji chybí prohlášení o přístupnosti

Při pohledu na obsahy webů obcí je dle naší statistiky nejčastějším prohřeškem absence prohlášení o přístupnosti. Tato povinnost vyplývá, na rozdíl od ostatních povinností týkajících se obsahu, přímo ze zákona o přístupnosti, jmenovitě je pak povinnost zveřejnění prohlášení o přístupnosti definována v § 8 zákona o přístupnosti. Velmi důležitá je pak samotná textace v zákoně, kde je řečeno, že *„povinný subjekt na všech jím spravovaných internetových stránkách v přístupném formátu zveřejní a aktualizuje prohlášení o přístupnosti internetové stránky“*[1]. Pro správné umístění prohlášení o přístupnosti na webu obce je klíčové správně porozumět textu *„na všech jím spravovaných internetových stránkách zveřejní“*. Toto ustanovení tak definuje povinnost zveřejnit prohlášení o přístupnosti na každé webové stránce vašeho webu[2], tedy na stránce úvodní, kontaktní, úřední desce, fotogalerie apod.

Umístění prohlášení o přístupnosti na každé stránce by ovšem bylo velmi nepraktické, jelikož by mimo jiné rozhodilo grafickou podobu celé webové prezentace. Naštěstí se v zákoně o přístupnosti v § 8 odst. 2 objevilo určité zjednodušení tohoto požadavku. Je zde uvedeno, že… *„Povinný subjekt může splnit povinnost podle odstavce 1 rovněž tak, že prohlášení o přístupnosti jím spravovaných internetových stránek v přístupném formátu zveřejní a aktualizuje na některé z jím spravovaných internetových stránek a na ostatních jím spravovaných internetových stránkách umístí odkaz na toto prohlášení.“*[3]. Z textu vyplývá, že prohlášení o přístupnosti je možné umístit na jednu webovou stránku, na ty ostatní stačí vložit pouze odkaz na toto prohlášení. **Na žádné webové stránce by tedy neměl chybět odkaz na prohlášení o přístupnosti. Nejvhodnější je umístit jej do statické části webové prezentace, tedy do zápatí webu.**

S textem prohlášení si nelamte hlavu

Samotný text prohlášení o přístupnosti není třeba zdlouhavě vymýšlet. Stačí navštívit web MV odboru eGovernmentu, kde je zveřejněné vždy aktuální vzorové prohlášení.

Tak co? Máte odkaz na prohlášení o přístupnosti v zápatí? Plníte tuto povinnost? Na další nejčastější problematické aspekty obecních webů se zaměříme i v dalším čísle zpravodaje!

Michal Hinda,
pověřenec pro ochranu osobních údajů a odborný garant projektu Kontrola přístupnosti webových stránek

1) § 8 odst. 1 zákona o přístupnosti
2) Zpravidla má web několik desítek až stovek webových stránek.
3) § 8 odst. 2 zákona o přístupnosti

Autorská práva jednoduše: co nového v roce 2021?

Když jsme před rokem poprvé spustili Autorská práva jednoduše, činili jsme tak s vědomím, že obcím v roce 2020 s vypořádáním autorských práv co nejvíce pomůžeme. Tato myšlenka se nás drží i nadále. Rok 2020 se chýlí ke konci a vzhledem k tomu, že špatných zpráv již bylo dost, máme alespoň několik dobrých. Jaké to jsou?

Věříme, že opatření se v příštím roce rozvolní a opět nastane vhodná doba pro pořádání kulturních a společenských akcí. Pro stávající klienty se nám podařilo domluvit výhodnou formu kompenzace za období nouzového stavu. Nabídneme také ještě výhodnější ceny balíčků licencí, než jaké byly v roce 2020. Dojde také k zásadní změně ve struktuře kategorií, podle nichž je rozdělený ceník pro obce. K tomu všemu je připravený také uživatelsky přívětivější autorskoprávní modul AGIS, v němž si můžete licence objednat.

O všem se dozvíte i ve webináři

Tyto a další novinky představí předseda SMS ČR Stanislav Polčák společně s předsedou představenstva Ochranného svazu autorského Romanem Strejčkem a ministrem kultury Lubomírem Zaorálkem ve webináři, který se uskuteční **15. prosince 2020**. Pokud vás zajímá, jak konkrétně bude vypadat ceník pro rok 2021, určitě si nenechte právě tento webinář ujít. Shlédnout jej můžete (případně také zpětně) zde: https://www.smscr.cz/webinare.

Za tým Autorská práva jednoduše děkujeme všem starostkám a starostům, že s námi byli v roce 2020, a těšíme se na další (a doufáme, že již o mnoho kulturních a společenských akcí bohatší) spolupráci v roce 2021.

Jakub Iran,
koordinátor projektu Autorská práva jednoduše
autorskaprava@sms-sluzby.cz

Požádejte si o dotaci na obnovu památníků obětem světových válek

Potřebujete v obci restaurovat památník věnovaný obětem světových válek? Požádejte si o dotaci u Ministerstva obrany, které vyhlásilo program s názvem Zachování a obnova historických hodnot I – Dotace na zabezpečení péče o válečné hroby. V něm je možné žádat i na obnovy památníků.

Dotaci lze využít na udržování válečných hrobů a pietních míst v důstojném stavu či na jejich výstavbu a zachování památky vojáků a ostatních osob, které zahynuly v boji nebo v důsledku aktivní účasti ve válečném konfliktu. Dotace na realizaci projektu činí maximálně 80 % z celkových uznatelných skutečně vynaložených nákladů na stavební část realizace akce. Minimální výše poskytované dotace je 50 tisíc korun.

Termín k elektronickému podání žádostí je stanoven od 1. 11. 2020 do 31. 1. 2021. **Dotace poskytnutá v této výzvě je určena pro období od 2. 1. 2022 do 30. 11. 2022.** Pro více informací neváhejte kontaktovat bezplatnou dotační poradnu SMS ČR na e-mailu dotace@smscr.cz.

Luděk Beneš & Ondřej Štach,
dotační specialisté

Střípky z dotační poradny aneb obce se ptají a my odpovídáme

Dotaz:
Rádi bychom v naší obci kompletně zrekonstruovali budovu základní školy. Existují na tento záměr nějaké dotační zdroje?

Odpověď:
Investicím v oblasti mateřských a základních škol se věnuje na Ministerstvu financí ČR program Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství.

Dotace je určena na odstraňování havarijních stavů, opravy, modernizace a rekonstrukce, případně výstavbu nových kapacit základních a mateřských škol v majetku obcí do tří tisíc obyvatel či dobrovolných svazků obcí, včetně zázemí, vyjma venkovních hřišť. Maximální dotace je 20 milionů korun, maximální výše dotace 90 % z uznatelných nákladů projektu.

Financování škol je možné i z dalších dotačních zdrojů, které ale obvykle nejsou určeny na komplexní rekonstrukce. Jedná se například o dotační program Podpora obnovy a rozvoje venkova na Ministerstvu pro místní rozvoj ČR nebo Operační program Životní prostředí (oblast energetických úspor) či Národní program Životní prostředí (oblast zelených učeben).

Dotaz:
Rádi bychom mezi naší a sousední obcí vybudovali cyklostezku. Existují na tento záměr nějaké dotační zdroje?

Odpověď:
Cyklostezky je možné financovat ze dvou dotačních zdrojů, a to z Integrovaného regionálního operačního programu a Státního fondu dopravní infrastruktury, program Cyklostezky. Podpora cyklostezek z Integrovaného operačních programu je zakotvena v současném programovém období 2014 až 2020, ale i v budoucím programovém období 2021 až 2027.

Dotační specialisté
Luděk Beneš & Ondřej Štach,
dotace@smscr.cz

Co se děje u nás v kraji?

aktuality – články – pozvánky – projekty – rozhovory

Milí čtenáři. V seriálu *Co nás pálí* postupně představují předsedové krajských Sdružení místních samospráv ČR témata, která momentálně řeší samosprávy v jejich regionech.

Kraj Vysočina

Na Vysočině chybí zubaři

Zubařů se bojí skoro pětina lidí, ale větší strach než z bolesti a vysokých nákladů za ošetření mají nyní občané na Vysočině z toho, že žádného zubaře nenajdou.

O co jde?

Zavírají se další zubní ordinace, ale nové lékaře, o kterých se stále mluví, stejně jako paní Columbovou, nikdo neviděl. Poskytování zubní péče se stává nedostupnou službou, a to nejen pro občany, kteří nejsou schopni dojíždět do vzdálenosti 20 kilometrů, seniory, rodiče s dětmi bez vlastního automobilu, ale pro všechny.

Jaká je aktuální situace?

Na Vysočině neplatí ani často uváděné, že se to týká jen venkova. Na celé Vysočině přijímá nové pacienty dle webu České stomatologické komory pouze jedno stomatologické centrum v Třebíči. Zubaři, kteří odcházejí do penze, nemají pokračovatele. Zůstávají po nich prázdné ordinace, které není komu předat, ale především po každém z nich přes 2,5 tisíce pacientů. Stávající stomatologové už nemohou brát další pacienty, prodlužovalo by to už tak dlouhé objednací lhůty. A to mluvíme o posunu ze dvou měsíců na více jak půl roku. Mnohdy ordinace vedou pořadníky, a to i na déle jak dva roky. Situaci také paradoxně zhoršují nové postupy zákroků, které prodlužují nutnou dobu ošetření pacienta. K nedostatku lékařů se uvádí, že stomatologie je studium drahé a ne všichni studenti školu dokončí. České fakulty argumentují nemožností nabrat více studentů, přesto umožňují studium stomatologie i cizincům. Tito se logicky vrací zpět do svých zemí, které je mnohdy při studiu podporovaly. Čerství absolventi, přestože mohou pracovat samostatně ve svých ordinacích, a to nejen na Vysočině, nemají o nabídky zájem. Z vyjádření lékařů je od samostatné činnosti odrazuje mimo jiné i zdlouhavý a složitý proces uzavírání smluv se zdravotními pojišťovnami.

Co dál?

Obce lékaře podporují v rámci svých omezených možností. Jen aktuální počet nabídek volných prostor k provozování ordinace lékaře na stránkách Kraje Vysočina je 14. Z nich má být pět speciálně pro zubaře. Obce nabízejí symbolické nájmy za 1,– Kč včetně vybavení ordinací, přednostní pronájmy obecních bytů, výhodné odkupy stavebních pozemků, ale například i další prostředky na dovybavení ordinací. Kraj Vysočina umožňuje čerpat z dotačního programu na podporu dovybavení stomatologických ordinací, který vyhlásil v loňském roce s cílem pomoci s dostupností lékařské péče zejména v menších městech. Zvýhodněné jsou obce do 10 tisíc obyvatel. Městům kraj nabízí až 50procentní pomoc z celkových nákladů, maximálně 300 tisíc korun.

Věříme, že v rámci SMS ČR Kraje Vysočina navážeme s radou a náměstkem pro zdravotnictví Kraje Vysočina dobrou spolupráci. Kraj Vysočina má oproti obcím více možností jak obyvatelům opět zajistit dostupnost lékařů. Mimo podpory formou stipendií, náborových příspěvků, dotačních programů atd., jsou tu i možnosti spolupráce, hledání řešení, nápadů, příkladů dobré praxe, ale i propojování jednotlivých aktérů lékařů, fakult, studentů, pojišťoven, ale i starostů obcí jako zástupců občanů.

Václav Venhauer,
předseda SMS ČR v Kraji Vysočina
a starosta Městyse Libice nad Doubravou

Obnovená knihovna v Lučici je i maturitním dílem studentů

Kompletně zrekonstruovanou knihovnou se může pochlubit obec Lučice na Vysočině. Její nová podoba vychází z návrhu studentů Střední průmyslové školy stavební v Havlíčkově Brodě, pro které byla práce praktickou maturitní zkouškou.

Impuls k zásadní přestavbě daly na začátku letošního roku obci dvě ženy z Větrného Jeníkova, knihovnice Eva Šamánková a starostka Martina Lisová, které se ve svém městysi zasloužily o vítězství v celorepublikové soutěži Knihovna roku 2019. Knihovna v Lučici dostala zcela novou podo-

bu. Došlo v ní na výměnu oken, parapetů, elektroinstalací i podlahy. Zednické bourací práce rozšířily prostor o další plochu pro dětské čtenáře, která vznikla zrušením obecního skladu, jenž nahradila vestavná skříň v knihovně. Na rekonstrukci se podíleli místní podnikatelé, metodickou podporu zajistily knihovnice z Krajské knihovny Vysočiny, obec si rovněž chválí spolupráci se studenty Technického lycea, kteří pod vedením zástupce ředitele SPŠ stavební v Havlíčkově Brodě návrhy budoucí knihovny zhotovili. Knihovna bude sloužit nejen čtenářům, ale i jako zázemí pro spolky. Rekonstrukce včetně vybavení přišla na více než 334 tisíc korun. Kromě vlastních zdrojů využila obec krajskou dotaci z Programu obnova venkova Vysočiny 2020. **Marcela Syrová**

Moravskoslezský kraj

Členem číslo 2 020 se stala obec Kujavy z Moravskoslezského kraje

Rok, na jehož počátku si SMS ČR stanovilo optimistický cíl mít 2 020 členů, se blíží ke svému konci. I přes veškeré překážky, které se letos udály, SMS ČR svého cíle dosáhlo. Tím 2 020. členem se stala obec Kujavy z Moravskoslezského kraje. Sdružení má v tomto kraji celkem již 79 obcí. *„Jsem velmi rád, že se naše členská základna rozrůstá. Je to vždy velká radost, když se přidá obec, kterou sami oslovíte,“* neskrývá nadšení krajský manažer Michal Dresler. *„Vstupy nových členů potvrzují, že benefity a servis, který pro samosprávy vytváříme, jsou nadstandartní. Věřím, že nové obce budou v našem společenství spokojené a že nám i se stávajícími členy pomohou bojovat za práva samospráv,“* dodal manažer. **MD**

Předsednictvo schválilo plán akcí na rok 2021

Plán akcí na rok 2021 probíralo krajské předsednictvo, které se sešlo v listopadu. Usneslo se, že dvě hlavní se uskuteční na jaře a na podzim *„Doufáme, že se celá situace ohledně epidemie co nejdříve uklidní a nic už nebude stát v cestě akcím, které chceme uspořádat pro naše členy a na které se všichni moc těšíme. Do roku 2021 vstupujeme s nadšením a odhodláním,“* říká předsedkyně krajského předsednictva Regína Vřeská. **MD**

Ústecký kraj

Na jednání krajského předsednictva dorazil nový náměstek hejtmana pro regionální rozvoj

Že je spolupráce Ústeckého kraje s krajským předsednictvem velmi úzká, potvrdilo i poslední letošní jednání krajského předsednictva, na které dorazil také nově zvolený náměstek hejtmana pro regionální rozvoj Jiří Řehák. I přes současnou složitou situaci, do níž vedení kraje nastoupilo, vyjádřil plnou podporu těm, kdo se systematicky starají o rozvoj samospráv. Na oplátku si vyslechl informace o chystaných aktivitách na příští rok. Jednou z těch prvních bude příprava odloženého krajského shromáždění věnovaného aktuální problematice odpadů. Nejdéle trvala diskuse o negativních dopadech vládních návrhů na rozpočty obcí a krajů. Členové krajského předsednictva jednohlasně odsouhlasili aktivní postup v této věci, zejména v podobě osobního apelu na poslance z Ústeckého kraje. **Marek Komárek**

Zlínský kraj

Škola na konci světa, která distanční výuku zvládá levou zadní

Distanční výuka. Dvojice slov, která byla omílaná v uplynulých měsících kvůli pandemii koronaviru mnohokrát. Co ale mohlo rozhodit velké školy ve městech, rozhodně nerozhodilo základní školu v zapadlé bělokarpatské vesničce Březová, která leží až na hranicích se Slovenskem. Obec je členem SMS ČR od roku 2008. A o inovace nemají nouzi, protože tamní škola zdokonaluje distanční výuku už šest let. A to nejen na prvním i druhém stupni, ale dokonce i na střední škole – lyceu. Když sem před dvaceti lety přišel jako nový ředitel Ludvík Zimčík, byla škola na spadnutí a zavření zároveň. Měla pouhých 30 žáků.

„Šel jsem za starostou a říkám mu: vím, jak tu školu zachránit, ale potřebuju úplně volné ruce,“ popisuje ředitel Zimčík. Starosta Josef Trecha to zkusil a dnes nelituje. Oba pojí přátelské vztahy a z legrace o sobě mluví jako o *„dvou bláznech z Březové“*.

Dnes má škola 1146 studentů. Většinu tvoří žáci, kteří jedou v režimu individuálního vzdělávání – učí se tedy doma. Nic ale nedostanou zadarmo. *„Máme propracovaný učební systém, děti mají jak pravidelné hodiny s učiteli, tak i testy. Liší se to pouze v tom, že nejsou přítomny ve škole, ale sedí u svého počítače doma,“* doplnil ředitel Zimčík. Je to varianta pro rodiče, kteří vyznávají svobodnější způsob vzdělávání nebo pracují v zahraničí apod. Učitelé žáky pouze v pololetí a na konci školního roku přezkouší z požadované látky.

To, co žáci na základních, středních a vysokých školách zažili letos během koronaviru poprvé, funguje v Březové úplně běžně. Streamované hodiny, konzultace prostřednictvím videokonferencí, odevzdávání úkolů online, vzdělávací interaktivní materiály kdykoliv k dispozici na serveru školy. Takovou výuku ale značná část škol neumožňuje. Záleží totiž vždy na řediteli, jestli ji žákovi povolí. Moderní přístup se v Březové vyplatil a školu se podařilo udržet i krásně rekonstruovat.

Ale není to budova plná duchů, učí se tam i fyzicky. Škola má naplněné všechny ročníky základního vzdělávání a začala být atraktivní i pro sousední obce. *„Ředitelé okolních škol se na mě občas zlobí, že jim prý ‚kradu‘ děti. Ale my nemáme žádnou reklamu, jen naše dobré jméno,“* usmívá se Zimčík. Ukazuje obrovskou tělocvičnu, která je nově postavená. Předimenzovanost prostoru doslova bije do očí, než ředitel upřesní, oč jde. *„Slouží zároveň jako kulturní dům pro Březovou. Je tu plátno na promítání, můžou se tu konat zábavy a plesy,“* objasňuje.

Tomu říkám *„kauf“*. Nemá ještě někdo školu na zavření a samorostlého umíněného ředitele k tomu? **Iva Šimoníková**

Recept na dobrou náladu v těžkých časech? Usmívejte se, radí většina starostů

Anketa

Kdo jiný, než my sami musíme zůstat v tom pravém slova smyslu pozitivní i v těžkých časech. Koneckonců, pozitivní mysl pomáhá dodat odvahu nejen nám, ale i těm, pro které pracujeme. Chceme, aby se obce i nadále rozvíjely, aby se v nich lidem dařilo a líbilo. A pokud nás někdo nebo něco přiměje na chvíli přibrzdit, má to určitě také svůj význam. Nad tím ať už se každý zamyslí sám. Za všech okolností se nenechme připravit o radost z práce, která je prospěšná. A protože smutných a negativních zpráv je všude habaděj, připravili pro vás krajští manažeři SMS ČR sbírku starostovských receptů na dobrou náladu v těžkých časech.

Karlovarský kraj

Je příjemné mít i v této době své jistoty

Jakub Jiskra, starosta obce Kolová

To, co mě udržuje i v tomto složitém období v dobré náladě, je jistota, že je moje rodina v pořádku, a že tady, na rozdíl od okolního světa, funguje všechno v zaběhnutém režimu jako dřív a neděje se nic nepředvídatelného. Odcházím každé ráno do úřadu v mírném napětí, očekávajíc změny, které posunou život ve společnosti zase trochu jinam. Většinou se vracím pro zapomenutou roušku, přemýšlím, co budu obědvat, když teď nefunguje školní jídelna, rychle vyvěsím nové, zcela čerstvé a již několik hodin aktuální nařízení vlády a ministerstva zdravotnictví. Celý den se snažím trefovat do činností, které jsou pro tuto dobu skutečně důležité a potřebné. Snažím se volit vyřizování obecních věcí tak, aby je bylo vůbec s kým vyřizovat. Aby zástupce druhé strany nebyl na OČR nebo v karanténě. Snažím se organizovat videokonference se zastupiteli i veřejná zastupitelstva v tělocvičně. Připadá mi, že vše je natolik poznamenáno, že je nemožné se v dohledné době vrátit k běžným a příjemným stereotypům.

K večeru se z úřadu vracím ke své rodině. Manželka pracuje odpoledne do pozdních hodin. Moji tři dospívající synové mají samozřejmě už léta rozděleny domácí činnosti tak, aby se společně podíleli na chodu rodinného hnízda. Přicházím tedy domů a cítím, že rodina je opravdová jistota. Pytle s tříděnými odpady přetékají, kuchyň je plná drobného nádobí, na kterém si chlapci během dne servírují svačinky k „přežití" distanční výuky. Podlaha v obýváku je pokryta jakýmisi nečistotami vzniknuvšími neznámou činností a nad pořádkem v „dětských" pokojích se nemá smysl ani pozastavovat…

Je příjemné mít i v této době svoje jistoty.

Plzeňský kraj

Dělejme šílené věci!

Marie Svejkovská, starostka obce Neurazy

Co to jsou těžké časy? Myslím, že už si lidstvo dokázalo vytvořit spoustu těžkých chvil, let, desetiletí. Stále jsme nepoučitelní, stále si myslíme, že můžeme vládnout a ovlivňovat dění ve světě, stále jsme pošetilí, když se domníváme, že ovládneme přírodu.

Stále platí, že jedinec může tvořit dějiny, nebo naopak, že jedince nezlomí většina, udrží si vlastní názor, udrží si chuť do života, neztratí životní jiskru. K tomu potřebuje alespoň částečně funkční tělo, částečně pracující mozek a víru v cokoli. Přiznám se, že když jdu na úřad, svůj mozek nechávám doma. Myšlení zdržuje při práci a hledání logiky v zákonech, formulářích a vyhláškách opravdu není možné. To je zákon přežití. Dobrá nálada, to už je vyšší level. Co je to dobrá nálada? Poslední záchvěv před vyhledáním odborné pomoci nebo absolutní smíření s křečovitým úsměvem a slovy *„Mně je to jedno, já to dám, jsem v pohodě"*.

Je spousta zaručených tipů, jak si udržet dobrou náladu. Můžete trávit čas s rodinou, přáteli, sportovat, cestovat, pobývat na čerstvém vzduchu, jíst dobré jídlo a pít dobré pití… V současné době nouzového stavu a omezení jsme přišli o možnosti „dobít baterky".

Naučila jsem se vážit si každé příjemné chvíle s rodinou a v přírodě, naučila jsem se mít radost z maličkostí, třeba z úředního razítka, které mě posouvá blíže k realizaci nějakého projektu – cíle. Cítím obrovskou pokoru a úctu k životu, jsem vděčná, že tady mohu být, že se mohu pohybovat, že mohu tvořit a být užitečná. Přestala jsem „remcat" při jízdě do kopce.

Miluji chvíle, kdy mám čas a uvařím doma dobré jídlo, napeču domácí rohlíčky nebo vyrazíme s rodinou na výlet. Úplně nejvíc mně k dobré náladě pomáhají šílené věci nebo různé výzvy: např. přejet Pálavské vrchy na kole v letním parném dni, vylézt na nejvyšší kopce v okolí nebo absolvovat dvouminutovou netradiční koupel v mrazáku, který si pořídil kamarád k otužování, s vodou 2 °C. Úžasný zážitek.

Také je úžasný pohled na shrabanou louku a sad, který vysázela parta dětí, které by mohly ve svém volném čase sedět u počítače nebo mobilu. Je naplňující dělat něco pro druhé. To je můj recept na dobrou náladu. Dělejme šílené věci. Už jsme začali vstupem do komunální politiky. Tak neztrácejme optimismus.

Královéhradecký kraj

Úsměv je zadarmo. A s úsměvem jde všechno líp

Zlatuše Brádlová, starostka obce Holovousy

Neviditelný nepřítel koronavirus změnil životy nás všech. Prakticky ze dne na den jsme se museli začít chovat jinak, než jak jsme byli zvyklí, a nikdy by nás ani nenapadlo, že se během několika dnů vytratí z našich životů jistoty všedního dne a svět se převrátí naruby. Nejsou to lehké časy pro nikoho z nás. S dobrou náladou a úsměvem jde však všechno líp.

Vím, že se to lehko řekne, když jsme třeba právě unavení nebo nás něco trápí. Zkusme se ale oprostit od svých chmurných nálad a alespoň trochu se usmát, vzpomenout si na něco hezkého. Funguje to. Úsměvem a dobrou náladou zlepšíme den nejen sami sobě, ale i svému okolí. Navíc smíchem nemusíme šetřit, je totiž zadarmo, zlepšuje náladu a je nakažlivý – v tom pozitivním slova smyslu. Tak to určitě zkuste. A i když všichni stále někam spěcháme, nezapomínejme se radovat z maličkostí, které nám přináší každý všední den.

Receptů na dobrou náladu je celá řada, každý si musí najít ten svůj. Mně se kromě úsměvu osvědčily procházky naší krásnou přírodou. Do lesa to máme kousek a na podzim, ale i v zimě je moc hezký.

A tak vám všem přeji dobrou náladu, úsměv na tváři (i když dočasně pod rouškou), pevné zdraví a krásné dny.

Jihomoravský kraj

Člověk by měl být optimista, i když je to někdy složité

Otakar Březina, starosta obce Kozojídky

Receptů na dobrou náladu mám samozřejmě několik. Můžeme začít větou, kterou dříve začínal úvod k receptu v každé kuchařce – tedy vezměte čistý hrnec a uvařte si své oblíbené jídlo. S plným žaludkem se většinou zlepší i nálada. Ale teď vážně. Dobrou náladu přinášejí nejčastěji ty nejobyčejnější věci. Bez klidu a pohody v rodině nelze mít dobrou náladu. Důležitý je pohyb. Dobrou náladu mám vždy, když se toulám krajinou Bílých Karpat. Je to náš nádherný kraj. A už jen pocit, že máte nádherný domov, přináší dobrou náladu. Dále je důležité umět s nadhledem přijímat i skutečnosti, které nejsou milé a příjemné. K životu prostě patří dobro i zlo, zdraví i nemoc, štěstí i smůla, narození i smrt, pravda i lež a další, a proto je nutné umět s tímto žít. Jsem přesvědčen a mám hodně zkušeností s tím, že když se někdy hodně daří, tak to netrvá věčně. A stejné je to i opačně. Pokud se snažíte, tak vás smůla prostě opustí. Pro dobrou náladu je nutné něco dělat. Někdy k ní stačí málo – třeba sklenička dobrého vína, anekdota, hudba… Někdy to trvá déle, ale vždy se dobrá nálada vrátí. A to je dobře, neboť bez dobré nálady se nedá spokojeně žít. Člověk by měl být optimista, i když je to někdy složité.

Olomoucký kraj

Příroda, pohyb, přátelé… a víra v lepší budoucnost

Petr Mudra, starosta obce Česká Ves

Koho by vloni napadlo, jaký prožijeme rok 2020? Práce z domova, několikaměsíční „prázdniny“ dětí, odkládání termínů, rušení akcí, přes které nikdy tzv. nejede vlak. Nikdo by si dřív neuměl představit, že by neproběhly. Letos prostě nebyly. A sledovat zoufalství lidí, kterých se to přímo dotýká…, to je na palici. Dá se to tak říct, dá se takto uvažovat. Anebo přemýšlet jinak?

Žijeme v době absolutního blahobytu, bez přírodních katastrof a válek. Ještě generace našich prarodičů umíraly ve válce a hlady. V tomto světle jsou naše problémy malicherné. A k tomu všemu máme možnost volně cestovat. Těžké věci začnou vypadat jinak z dálky a výšky – z nadhledu. A obrovskou sílu dává pobyt v přírodě, v horách anebo čas strávený s dobrými přáteli. A ideál je vše dohromady. Proto je důležité vnímat věci a problémy s nadhledem (a nejen z nadhledu na fotografii). Takže můj recept? Příroda, pohyb, přátelé… věřit a dívat se s optimismem do dálek a do budoucna.

Ústecký kraj

Dobrou náladu zajistí užvanění papoušci

Milan Duháň, starosta obce Kovářská

Receptem na dobrou náladu v těžkých časech může být nejen pro starosty třeba jejich koníček. Já jeden takový mám. Zhruba před pěti lety jsem se začal věnovat papouškům a ti dobrou náladu vyloženě zaručí. Jsou to neskuteční žvanilové a komedianti zároveň. Představuji dva z nich, Kubíčka a Agátu.

Kraj Vysočina

Náladu mi spraví kontakt s lidmi. Tak jsem pomáhala v obchodě u kasy

Pavla Chadimová, starostka obce Heřmanov

Můj recept na dobrou náladu v těžkých časech? Mně jednoznačně pomáhá kontakt s lidmi. V nouzovém stavu jsem proto dobrovolně pomáhala v naší obecní prodejně potravin u kasy. Tzv. bonus tři v jednom:

- za prvé jsem pomohla naší prodavačce před zhroucením (stále balí pečivo pro všechny občany, dezinfikuje apod.);
- za druhé jsem zachránila naše občany před vyhladověním (potřeba zachování obecního obchodu potravin se ukázala jako nejlepší řešení);
- a za třetí jsem měla prvotřídní přehled o celé vesnici. Osobně jsem si všechny nakupující zkontrolovala, zda jsou zdraví, veselí a prostě v pořádku.

Liberecký kraj

Mračím se jen na lejstra!

Milan Havlík, starosta obce Košťálov

Možná namítnete, že v této divné době se recept na dobrou náladu hledá špatně. Ale kdo znal recept před koroňákem, tomu bude fungovat i teď. Já to mám takhle:

Těším se do práce a těším se i z práce. Musím uznat, že mě práce stále baví, i když mě někdy něco i… (tři tečky si doplňte sami).

Snažím se stále se usmívat. Videohovorům moc nefandím a teď je povoleno jen telefonování a rozhovor v roušce. Tak proč se mračit? To já dělám jen na lejstra.

V televizi si programy a hlavně filmy vybírám, ubírám náročná dramata a přidávám dobré komedie. Čtyřiadvacítku přeskakuji a zprávám se věnuju maximálně čtvrthodiny denně. Když to přeženu, přichází depka. A tu léčím hudbou. Ať už z CD nebo z Youtubu. Tak si vyhrávám, jen nevím, jestli z toho mají radost i sousedi (bydlím v bytovce). Ale věřím, že mix Psích vojáků, Rossiniho, Vangelise a Queenů neurazí nikoho. A pro prevenci duševního zdraví zpívám. Blbě, ale rád: ráno v koupelně a večer ve sprchách.

O víkendech konám něco sezónního. Teď připravuji venkovní vánoční osvětlení u bytovky, na jaře to byly elektrocyklo výlety a v létě dovolená a vodácký týden (už třicátý).

Každý z nás to má jinak. Ale určitě se shodneme, že bez přátel to nejde. Tak máme aspoň telefony, fejsbúky, mesenžry a taky albumy, fotografie a videa, na které jsme se chtěli podívat až v důchodu. A tak není ten divný nouzový čas vhodný i na to prohlížení a promítání? Vyzkoušejte to. Na chvíli to při ponorkové nemoci pomůže.

Moravskoslezský kraj

Zvelebuji dům a raduji se z maličkostí

Andrea Hlávková, starostka města Štramberk

Abych alespoň na chvíli zapomněla na současnou těžkou dobu, snažím se zlepšit si náladu tím, že zvelebuji náš dům. Pustila jsem se do malování obývacího pokoje, vstupní dveře jsem si ozdobila vlastnoručně vyrobeným věncem, přes e-shop jsem nakoupila nové bytové dekorační doplňky a ještě se chystám na obměnu balkónových truhlíků. Zatím se mi se zvelebováním domu daří a mám z toho dobrý pocit. Především jsem si těmito aktivitami upevnila víru, že vše není jen špatné a že je třeba se radovat z každé maličkosti. Zkuste to taky…

Pardubický kraj

I ze hřbitova lze odcházet optimisticky

Lenka Gotthardová, starostka obce Kladruby n. Labem

Z historické a většinou i osobní zkušenosti vyplývá, že když v životě prožijeme něco těžkého, složitého a dobře z toho vyvázneme, pak se nám ty méně závažné problémy zdají téměř bezvýznamné. Stále platí heslo: Co tě nezabije, to tě posílí. Snad to bude platit i s koronavirem.

Tady je pár mých jednoduchých receptů:

- Telefonujte. Když se s přáteli nemůžete setkat osobně, můžete si s nimi zatelefonovat.
- Kupte někomu pohlednici. A pošlete ji poštou svým blízkým. Koho by nepotěšil hezký pozdrav ve schránce?
- Věnujte se rodině a nejbližším. Nebuďte nervózní, že jste spolu dlouho zavřeni v jednom bytě. Můžete si vymyslet systém střídavých vycházek s nejrůznější, třeba i soutěžní náplní. Pozitivní fantazii se meze nekladou.
- Pomáhejte jako dobrovolníci. Kdo se cítí být silný a zdravý, může se věnovat dobrovolnické činnosti. Konečně si můžeme připadat také užiteční, jak bývalo zvykem v obtížných letech, kdy se řada žen hlásila k červenému kříži.
- Podpořte charitativní organizace a nezávislá média. Anebo alespoň přemýšlejte, zdali se více nezaměřit na podporu těm organizacím, které se dlouhodobě a cíleně věnují pomoci v našich i cizích zemích. Podpořit můžete i některá média, která píší otevřeně a pravdivě o potřebě záchrany liberální demokracie v naší zemi, či se věnovat podpoře třeba obecní mateřské školky. Možností jsou tisíce.
- Radost z dobrého skutku získáte prakticky všude. Můžete někoho podarovat nadbytečnou rouškou či dezinfekcí, můžete se hezky zdravit se svým okolím, můžete donést sousedům nákup nebo vyzvednout léky atd.

V dušičkovém období jsem i já zavítala na hřbitov. Po vzpomínce na příbuzné jsem upravila a očistila naše hroby, rozhlédla jsem se kolem sebe a několik dalších ometla smetáčkem od listí. Pak jsem popošla k hlavní bráně a „odlistila" celou dlouhou cihlovou zídku. Udělala jsem drobnou radost sobě, možná dalším návštěvníkům hřbitova a třeba i těm, kteří tam odpočívají. I ze hřbitova lze odcházet optimisticky. Radost a dobro se dají šířit téměř všude.

Středočeský kraj

Snažím se stále něco dělat. Sama se za to i hezky pochválím

Jarmila Smotlachová, starostka obce Hlavenec

Recept bych vám mohla dát tak leda na bábovku. Ale na dobrou náladu? To tedy nevím… Já sama se řídím řetězovou reakcí úsměvů. To je moje nová teorie dobré nálady. Snažím se být optimistická a na svět, a hlavně na lidi okolo sebe, se usmívat. Jeden úsměv ve tváři a také v očích, tvář totiž v současné době není pod rouškou vidět, vyvolá spoustu úsměvů dalších. A s úsměvem a pohodou se všechno daří.

Ke spokojenému životu potřebuji jen pár věcí. Spoustu lidí okolo sebe a práci. Jsem od přírody družná, možná trochu ukecaná, a tak mi v této době, která nepřeje setkávání a konání nejrůznějších akcí, chybí přátelé a kamarádi. Pevně věřím, že všechno zlé, co nás nyní potkává, skončí, a my se opět vrátíme k bohatému společenskému životu, který je tak typický pro český venkov.

A ta práce? Snažím se stále něco dělat a vždycky se za to hezky pochválím a mám z dobře vykonané práce radost. Zkuste to také. Projděte se po obci nebo doma po dvoře, zameťte chodník, v lese sesbírejte k houbám i odpadky, nebo si vysaďte pro radost nový strom. Práce je všude tolik! Uvidíte, jak málo stačí k radosti a spokojenému životu. Tak všem hlavně pevné zdraví!

Jihočeský kraj

Museli jsme zrušit 20 akcí. Ještěže nám vyšla Konopická!

Hana Váňová, starostka obce Nišovice

Největší radost mi samozřejmě dělá rodina. Mám tři vnoučata, milujícího manžela a to mi dává velkou sílu. Jako starostce mi udělalo velkou radost to, že jsme v naší malé obci s 250 obyvateli uspořádali v září staročeskou konopickou slavnost, která se krásně podařila. Tato událost se ve vesnici konala v dřívějších dobách každoročně. Byla vždy takovým povyražením pro vesnické ženy po těžké celoroční práci při sklizni lnu. V Nišovicích jsme tradici obnovili v roce 2008. Konopická je veselá svatba, při které účinkují tři hlavní postavy – Kecal, ženich Pazderník a nevěsta Konopička, kterou u nás hraje pořádný chlap. Krojované družiny s muzikou obcházejí vesnici a na jednotlivých stanovištích odehrávají malá divadelní představení. Začíná se i končí v hospodě. Letos jsme samozřejmě museli improvizovat, vše se dělo venku na čerstvém vzduchu, oželeli jsme i následnou tancovačku.

Vždycky mě potěší a zároveň i překvapí aktivita a soudržnost lidí při pořádání této akce, kterých bývá kolem padesáti. Do udržování tradic se nám daří zapojit i děti, což mi dává naději, že naše tradice neskončí s námi. Dlouho jsme zvažovali, zda akci vůbec dělat, ale situace v obci i okolí byla z epidemiologického hlediska klidná. Jsem ráda, že jsme se do toho nakonec pustili, protože v letošním roce jsme museli oželet kolem 20 akcí. Konec roku nevidím růžově, tak alespoň hezká vzpomínka na povedenou Konopickou a naděje, že příští rok se všechno zlepší a budeme moci zase normálně žít.

Zlínský kraj

Co nejvíce času trávím se svými vnoučaty

Zdeněk Hověžák, starosta obce Vlachovice-Vrbětice

Jsem ve věku, kdy už přicházejí na svět vnoučata, a i když jsem si vlastních dětí užil, ale nevěnoval se jim tolik, být dědečkem dalo mému životu úplně nový rozměr. Máme rok a půl starého vnuka Bruna a trávíme spolu skoro každý víkend, voláme si téměř denně, vozil jsem ho v kočárku, sleduju jeho první slůvka a to, jak se rozvíjí, roste, jak se učí. A jsem z něj nadšený. V současné době už není jedináček, protože dostal sestřičku. To je další velký dar a toto je smysl života. Děti. Pro ně to vše děláme, pro ně žijeme, ony jsou radost a čistý nepopsaný list papíru, na který můžeme vtisknout naše hodnoty.

Jsem staronový starosta ve Vlachovicích-Vrbětících, s jednou přestávkou u nás starostuji už čtvrté období. Tentokrát je to velmi zvláštní starostování, ale ne tak ani kvůli covidu. Donedávna jsme řešili dlouhodobý zásah složek IZS po výbuchu muničních skladů u nás ve Vrbětících. Sotva zásah v říjnu po šesti letech skončil, začali jsme řešit stavbu přehrady ve Vlachovicích, která má být větší než Brněnská přehrada a bude zásobárnou vody pro celý kraj. Do toho ještě covid, zrušení všech akcí… Není to jednoduché, ale ten náš malý uzlíček (tedy vlastně dva uzlíčci) mi dodává tolik radosti a potřebné síly, že ještě zvládám i vlastníma rukama stavět domek. U fyzické práce odpočívám rád, ale strašně rád jsem s Brunem a jeho sestřičkou Jasmínkou. Samozřejmě nezapomínám na manželku a další blízké. S dětmi je spousta radosti, ale také starostí. Snažil jsem se pomáhat i se starostmi. Třeba když mu lezly zoubky, když se učil různě pohybovat, potom chodit… Takže smekám před všemi maminkami a jako recept na dobrou náladu doporučuji být co nejvíce s malými dětmi.

Z obce Paceřice v Libereckém kraji:

Příklad dobré praxe

Obec vybudovala 40 domácích čistíren odpadních vod

Paceřice v Libereckém kraji jsou malá obec s přibližně 350 trvale žijícími obyvateli. Jako ve většině malých obcí ani tady občané nerespektovali základní pravidla likvidace odpadních vod. Z důvodu měnící se legislativy v oblasti životního prostředí se tento stav do budoucna jevil jako neudržitelný. Neexistence kanalizace a katastrální členění obce s pěti osadami neumožnovala finančně reálné centrální řešení. Proto se starosta Václav Sodomka rozhodl v roce 2016 požádat Ministerstvo životního prostředí o dotaci ve výzvě zaměřené na domovních čistíren. Ta podle jeho slov přišla v ten správný čas.

Pane starosto, vaše obec je jediná, kde najdeme 40 domácích čistíren, pro jejichž výstavbu jste využili dotační titul SFŽP. Co všechno bylo rozhodující pro zrealizování tohoto projektu?

Dnes, dva roky od realizace projektu, už v naší obci existují podstatně větší podpořené projekty. Je ale pravdou, že jsme byli první obcí, která zrealizovala tento projekt v takovém rozsahu. V přípravné etapě v únoru 2017 jsme provedli průzkum, při němž bylo vytipováno zhruba 90 objektů, u nichž bylo třeba způsob likvidace odpadních vod řešit. V té době jsme ještě nevěděli, zda dotaci obdržíme. Jednou z podmínek zařazení do projektu přitom bylo složit nevratnou částku 10 tisíc korun za rodinný dům a 15 tisíc korun za bytový dům s tím, že pokud při žádosti o dotaci neuspějeme, obec zajistí pro tyto občany projekt včetně stavebního povolení. Z toho důvodu někteří obyvatelé ztratili zájem nebo nebyli zařazeni do další fáze kvůli nesplnění podmínek (mezi nimi byla např. i podmínka trvale obydlené nemovitosti). Na katastru obce nelze výstavbu DČOV provést jinak než do vsaku na pozemku vlastníka. Na základě hydrogeologického průzkumu bylo zjištěno, že realizace touto formou je možná zhruba u 40 objektů. Po vypracování odborného posudku byl navržen systém čištění pro 33 ks DČOV do 5EO, 4 ks do 8 EO a 2 ks do 25 EO.

Nastaly během realizace „horké chvíle"? Jakým způsobem realizace probíhala?

Projekční příprava proběhla v podstatě bez větších problémů. Ty nastaly ve fázi výstavby, kdy se objevilo několik někdy i poměrně zásadních problémů v komunikaci mezi realizační firmou a majiteli objektů. Jako příklad můžu uvést pohyb techniky po pozemku vlastníka. Za poměrně velkého úsilí se tyto problémy povedlo vyřešit ke spokojenosti obou stran.

Jak dlouho trvala výstavba?

Vlastní výstavba trvala zhruba půl roku. Koncem roku 2018 jsme kolaudovali.

Jakou máte zpětnou vazbu od obyvatel, kteří DČOV mají? Našli by se v obci tací, kteří projektu nevěřili a teď litují, že se nezapojili?

Po dvou letech provozování DČOV mohu říci, že reakce občanů jsou veskrze pozitivní. A ano, jsou i občané, kteří byli na začátku skeptičtí a nyní litují, že možnosti nevyužili.

Jak tento projekt hodnotíte nyní s odstupem času a se zkušenostmi, které máte?

Samozřejmě vzhledem k desetileté udržitelnosti projektu, kdy je DČOV ve vlastnictví obce, vznikají obci náklady spojené ze zajištěním provozu, mezi něž patří např. periodické kontroly, likvidace kalů či dálkové monitorování provozu. Zkušenosti, které jsme nasbírali během dvouletého provozu, mě utvrdily v tom, že některé povinnosti související s provozem by bylo vhodné přenést na majitele nemovitostí. Věřím, že by to vedlo k jejich větší zodpovědnosti při používání DČOV. Přesto vidím v realizaci projektu velké plus jak pro naši obec, tak především pro vlastníky nemovitostí, kteří mají jistotu, že splňují požadavky na likvidaci odpadních vod.

Mají Paceřice nějaký další zajímavý projekt?

Ano. Z oblasti životního prostředí bych rád zmínil sběr biologicky rozložitelného komunálního odpadu, který v poslední době provádíme, konkrétně od dubna do konce listopadu. Těší mě, že to občané pozitivně hodnotí. Odpad odvážíme každé pondělí vlastním svozovým vozidlem, pořízeným z dotace, na nedalekou kompostárnu. Náklady na skládkování hradí obec.

A co chystáme dál? Kromě jiných projektů v současné době dokončujeme dokumentaci na chodník a osvětlení mezi Paceřicemi a místní částí Husou. Od toho si slibujeme větší bezpečnost a komfort pro chodce a cyklisty.

Pane starosto, děkuji za váš čas a příjemné povídání. Ať se vám nadále daří!

Rozhovor vedla Petra Černá

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, e-mail: info@smscr.cz, SMSKA Zpravodaj Sdružení místních samospráv České republiky vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČO: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 11. 12. 2020, 12/2020 , ev. č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Marie Šuláková, sulakova@smscr.cz; Grafické zpracování: Ivana Havlíková, info@studiomatrix.cz; Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archivy obcí, Marie Šuláková.